

[Axel Ivan Pedersen.]

boligbehov og niveau for boligbyggeri. Det er jo i virkeligheden et meget stærkere kriterium end det, der er opstillet for selve huslejereguleringen, hvor man taler om en markedsrente, der netop ikke er baseret på priserne i nybyggeri, så den forargelse, hr. Kai Moltke har givet udtryk for over for de sociale boligselskaber, kunne han sådan set have sparet sig; det er jo netop det, der er indeholdt i SF's eget lovforslag, der går igen. Det er i øvrigt let, når man sidder som uansvarlig opposition, at sige nej til et boligforlig — at sige ja til de gode sider ved det, men ikke ville være med til, som ministeren understreger, også at tage det, der er en forudsætning for, at dette forlig kan gennemføres.

Så må jeg måske gøre et par bemærkninger til det, som hr. Hastrup har sagt. Det er jo rigtigt, når hr. Hastrup minder om, at jeg ved forligets afslutning udtalte, at som forlig betragtet var det et acceptabelt forlig for socialdemokratiet at indgå. Jeg mener stadig væk, at det var et forlig, der som forlig betragtet var acceptabelt, og jeg vil også gerne understrege hvorfor.

For det første fordi vi sikrede et fortsat stort boligbyggeri, et byggeri, der i virkeligheden truede med at gå i stå; for det andet fordi vi sikrede os, at huslejeforhøjelserne ved vurdering ikke kom til at overstige brugsværdien; for det tredje fordi vi fik en licitationslov med forbud imod forhåndsregulering og udskydelse af tilbud; for det fjerde fordi vi fik en rentelettelse for 12.000 lejligheder om året i det sociale byggeri og får en boligsikringsordning; for det sjette fordi vi sikrede de sociale selskaber imod ejerlejlighedssystemets indførelse; for det syvende fordi de samme selskaber får mulighed for kapitaldannelse i landsbyggefonden, og for det ottende fordi de private grundejeres provenu bindes i 15 år med tilbagebetaling over 20 år — for nu bare at nævne nogle enkelte af de positive ting, som boligforliget indeholder. Jeg har altså ikke noget at fortryde; men jeg vil føje til — som jeg sagde i mit første indlæg — at kan vi oven på de aftaler, der er truffet i forliget, lægge endnu nogle ting, der kan gavne os på boligområdet, så synes jeg, vi bør gøre det.

En eneste bekymring har jeg stadig væk,

og det er, at huslejereguleringen skal medføre en kraftigere belåning af den bestående boligmasse end hidtil og dermed belaste vort realkreditsystem. På dette område er jeg meget betænkelig, og jeg ville meget gerne, om vi kunne finde frem til en løsning her; det er nemlig noget, der er værd at have sin opmærksomhed henvendt på i modsætning til de petitesser, som hr. Kai Moltke arbejder sig op til en vældig oratorisk kraft for at imødegå.

Guldberg: Jeg kan desværre ikke erklære mig tilfreds med det svar, jeg fik fra boligministeren vedrørende de sociale boligselskabers forhold. Det er da klart — det kan ingen være uenig i — at hvis der er tale om egentlig driftsmæssigt motiverede huslejeforhøjelser, kan man ikke bebrejde de sociale boligselskaber noget som helst; men fra de prisstigninger, der er foregået indtil nu, og som får virkninger i januarpristallet, har vi jo allerede oplysninger om, at stigningerne er af et forbløffende stort omfang, og det forekommer mig stadig væk meget svært at forklare, at selv om boligselskaberne nogle steder holdt sig tilbage, har de dog kunnet få driften til at balancere. Nu ved man jo godt, hvor meget der kan hejse frem og tilbage mellem kapital- og driftsregnskab. Er det det, der foregår? Er det det, man er begyndt på? Så samler man måske op, og så skal det hele med i januarpristallet. Jeg synes absolut ikke, svaret er tilfredsstillende.

Jeg kan godt se, at boligministeren kan svare, at selskaberne er underkastet kommunalbestyrelsernes godkendelse. Nu er der desværre meget tit en meget stærk sammenknytning mellem kommunalbestyrelserne og selskaberne, men jeg vil bede boligministeren om at være lidt mere nysgerrig med hensyn til det omfang og den virkning, de forhøjelser har. Samfundsökonomisk er det måske en af de allervigtigste ting, der foregår for øjeblikket: disse forhøjelser, i det omfang de er gennemført uden at være nødvendige, f. eks. ved at man ligefrem selv har forøget sine driftsudgifter og motiveret en forhøjelse.

I det omfang der er tale om det, kommer det til at koste samfundsökonomien en uhyggelig masse penge, det kommer til at koste penge over pristallet i januar, det vil sige midt i overenskomstssituationen. Det er en forhøjelse, som er fordoblet i for-